

Tavestaskolans

plan för det övergripande arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkningar

Gäller för läsåret 2020-21

Innehåll

Inledning:	s 3
Presentation av skolan	s 4
Lagar och förordningar:	s 4
Begrepp och definitioner:	s 5
Ansvarsområden:	s 7
Delaktighet, förankring och information:	s 8
Kartläggningsmetoder:	s 9
Strukturer för akuta händelser:	s 10
Utvärderingar av förra årets plan:	s 12
Årets främjande aktiviteter:	s 14
Kontaktuppgifter:	s 17
Anmälningsskyldighet.....	s 17
Stöd och hjälpinsatser:	s 17
Bilagor	
Diskrimineringsgrunderna:	s 19
Processkarta vid akuta situationer:	s 21
Årshjulet:	s 22

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning. Arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkningar är av stor betydelse för elevernas mående och är därför direkt kopplat till det förebyggande elevhälsoarbetet.

I Södertälje kommun har varje skola två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *Arbetslagets dokument*, en dokumentation av det pågående arbetet i arbetslaget. (se vidare nedan)

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningsmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. De främjande aktiviteterna konkretiseras på årlagsnivå. Här finns information om var vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Årlagets dokument

Arbetslagets dokument rör det förebyggande arbetet. På Tavestaskolan har vi valt att använda detta dokument i våra årlag (årlag=personal som verkar inom en årskurs) därför har vi ändrat namnet på detta dokument till *Årlagets dokument* och fortsättningsvis i denna plan kommer det att benämnas just som *Årlagets dokument*. Varje årlag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter kring situationen i skolan. Lärare gör egna kartläggningar och analyser av situationen. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på årlagsnivå.

Organisation

Årlagsnivå: I årlagen lyfts resultaten av skolans trygghetsenkät. Medarbetarna informerar, via dokument i v-klass vad och hur de olika årlagen arbetar både gällande de främjande aktiviteterna och förebyggande åtgärderna. På så vis får vi en bild av skolans samlade arbete inom detta samt skapa möjligheter till att inspirera kollegiet i andra årlag hur de kan arbeta.

Övergripande nivå. Skolan har ett elevhälsoteam som består av rektor, bitr. rektor, skolpsykolog, kurator, skolsköterska och specialpedagoger.

Det finns ett årshjul som strukturerar skolans strategiska arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (Bilaga 3).

Presentation av skolan

Tavestaskolan är en F-5 skola med ca 390 elever och ca 50 personal. Skolan har 4 arbetslag indelade i fritids och tre arbetslag F-5. I dessa samarbetar lärare, fritidspedagoger, förskollärare och speciallärare. Vi har även årlag, vilka består av de klasslärare som undervisar i årkursen samt två fritidspersonal som verkar som stöd i årskursen. Vi har på så vis en pedagogisk helhetssyn kring barnen och tar till vara varandras kompetenser. Fritidshemmet är uppdelat på tre hemvisten på skolan och en fritidsklubbverksamhet som drivs av Tavestaskolan för alla elever i Järna.

Skolans vision

Varje elev ska ges möjlighet att välja sin framtid, sin drömutbildning eller sitt drömyrke. Elevens skoldag ska utmärkas av en kreativ studiemiljö där elever och lärare samarbetar. I undervisningen ska de olika ämnena samverka, för att bidra till en inspirerande arbetsmiljö som motiverar eleven till studier och skapar förutsättningar för varje elev att lyckas. Närsamhället är en naturlig del av skolarbetet. De moderna informationskanalerna är en viktig del i undervisningen för att skapa kritiska elever som vågar ifrågasätta information och ta ställning. Eleverna är delaktiga i sin egen utbildning och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar inom klassens ram. Skolan ser vårdnadshavarna som en tillgång i att eleven lyckas och dessa bjuds in till skolan flera gånger under året för att ta del av vad eleven har arbetat med och skapat.

Så arbetar vi (verksamhetsidé):

Vi arbetar ämnesövergripande för att skapa helheter för eleverna. Lärarna samplanerar, sambedömer och utvärderar undervisningen för att säkerställa att alla elevers behov uppfylls och vi får en kvalitativ undervisning. Här har elevernas åsikter, kunskap och intressen en viktig funktion för att de ska vara motiverade och ta ansvar för sin undervisning. Genom tät resultatuppföljning kvalitetssäkrar vi undervisningen och inkluderar vårdnadshavare för att veta att alla elever är på rätt väg mot sina individuella mål. Schemat präglas av en sammanhållande skoldag där raster kommer som en naturlig del. Vi har ett elevhälsoteam vars uppdrag är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt tillsammans med pedagogerna stödja elevens utveckling mot utbildningens mål.

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanen Lgr11

Lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. (Lgr 11)

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning

Mobbning är när ett barn eller elev är utsatt för upprepade negativa handlingar och där det hos den/de som utsätter finns ett syfte att tillfoga den andra skada eller obehag. Det ska dessutom finnas en skillnad i styrkeförhållande mellan den/de som utsätter och den som utsätts för att beteendet ska kallas mobbning enligt Olweus klassiska definition.

Trakasserier

Trakasserier är ett beteende som kränker någons värdighet och som har samband till en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelade och som upplevs som kränkande för personen. Sexuella trakasserier kan även handla om en sexuell jargong.

Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning)

Diskriminering

Det finns tre former av diskriminering: direkt och indirekt diskriminering samt bristande tillgänglighet.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, samt att missgynnandet har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet: är när en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte genomfört åtgärder som möjliggör för personen att komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Tillsägelser

Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Repressalier

Huvudmannen eller skolans personal får inte utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat brister eller anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- att varje enskild verksamhet arbetar målinriktat för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att *Skolans plan* upprättas och utvärderas varje år
- att vårdnadshavare informeras om *Skolans plan*
- att all personal är informerad om *Skolans plan* och de rutiner som ingår i den samt arbetar efter den
- att utvärdera *Skolans plan*, se till att ny *Skolans plan* upprättas i juni samt att den implementeras vid skolstart i augusti.
- att *Årslagens dokument* upprättas
- att förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att det finns en organisation på skolan som främjar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att skolan, när den får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, ser till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att huvudman informeras om ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att kontakta andra myndigheter vid behov
- att *Skolans plan* finns tillgänglig på V-klass för personal, elever och vårdnadshavare

Elevhälsoteamet (EHT) möts en gång/vecka och ansvarar för att:

- sammanställa skolans kränkingsrapporter enligt direktiv från Utbildningskontoret.
- sammanställa hälsosamtalen och diskutera resultaten på klassnivå.
- lyfta övergripande kartläggningar som t.ex. skolans trygghetsenkät och skolenkäten (klass 2 och 5) och se till att resultaten diskuteras.
- att lyfta övergripande kartläggningar, som t.ex. skolinspektionens skolenkät och skolans egen trivselenkät, och se till att resultaten diskuteras.
- att följa upp och stödja årlagens arbete i det kontinuerliga likabehandlingsarbetet
- att inför den nya *Skolans plan* utvärdera arbetslagens arbete med de främjande aktiviteterna

Elevhälsomötet (EHM):

På rullande schema träffar EHT årlagen för att följa upp och stödja lärarnas arbete med främjande och förebyggande insatser samt i vissa fall åtgärdande arbete kring grupper och elever.

Årslaget ansvarar för:

- att genomföra kartläggningar där samtliga diskrimineringsgrunder, sexuella trakasserier samt kränkande behandling ingår
- att personal analyserar och diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer

- att elever diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att se över och diskutera kurators sammanställning av skolans kränkingsrapporter
- att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Årslagens dokument* och implementeras vid skolstart i augusti
- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart
- att såväl förebyggande åtgärder som främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att i maj sammanställa och utvärdera årslagens arbete med de främjande och förebyggande aktiviteterna under det gångna läsåret

All personal ansvarar för:

- att vid ärenden som rör kränkningar, diskriminering eller trakasserier, säkerställa att åtgärder som rör de "egna" eleverna genomförs, följs upp och utvärderas
- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/kurator genom Blankett 1 Anmälan om kränkande behandling.
- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att följa Läroplanens skrivningar och lyfta diskussioner kring och kunskap om diskrimineringsgrunderna i undervisningen
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likvärdighet

Elever

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat
- berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ansvarar för:

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Delaktighet, förankring och information

Personalens delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början. Vikarier och personal som börjar under pågående läsår informeras om *Skolans plan* av skolans ledning.

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande och främjande insatser. Med *Årslagens dokument* som utgångspunkt deltar

personalen även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på årlagsmöten.

Elevers delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början.

Eleverna deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd och i mentorsgrupper.

Elevrådet bjuds in till diskussioner kring skolans främjande aktiviteter.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare informeras om skolans arbete vid skolårets första föräldramöte. *Skolans plan* finns som dokument på skolans hemsida och som dokument på V-klass.

Kartläggningsmetoder

Kartläggning elever

Skolans olika kartläggningar fångar såväl kränkningar som alla diskrimineringsgrunderna och sexuella trakasserier. I kartläggningar tar vi hänsyn till elevers integritet och skyddar "uppgiftslämnarens" anonymitet.

- Kartläggningar som redan görs på skolan som hälsosamtal, utvecklingssamtal, frånvarostatistik och omdömen kan användas med syfte på att visa övergripande mönster. Informationen oidentifieras i sådana fall och sammanställs. Det främjande och förebyggande arbetet på skolan är inte individriktad, utan arbetar med skolans övergripande miljö, bemötande, organisation och strukturer.
- Sammanställning av kränkingsrapporter. Även här är det viktigt att oidentifiera informationen. Syftet med sammanställningen är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. kön eller religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. skåphall där många kränkningar sker.
- Skolans trygghetsenkät som genomförs bland samtliga elever 1 ggr per termin. Styrkan i enkäter är anonymiteten. Svagheter är att du bara får svar på det du frågar efter samt att det kan finnas en osäkerhet i hur eleverna uppfattat frågorna. Det är därför centralt att de begrepp som används i enkäten har introducerats och diskuterats med elevgruppen innan genomförandet. Resultaten av trygghetsenkäten analyseras i respektive årlag och resulterar i en handlingsplan, förebyggande åtgärder, som följs upp regelbundet i årlagen. Resultatet av enkäten presenteras och diskuteras med eleverna och deras tankar och åsikter i samband med detta blir en del av lösningarna som återfinns i handlingsplanen. Enkäten genomförs digitalt i årskurs 2-5 och i pappersform i förskoleklass och åk 1.
- Övriga enkäter som kan användas under läsåret är skolinspektionens Skolenkät och de två enkäter som finns i kommunens verktygslåda. En rör sexuella trakasserier och en

är övergripande och fångar kränkande behandling samt alla diskrimineringsgrunderna.

Kartläggning pedagoger

Vi arbetar bland annat med självskattningen som finns i kommunens verktygslåda. Självskattning bygger på just självskattning och samma situation kan skattas olika av olika människor. Självskattningen i sig ger därför ingen ”rättvis” bild av situationen. Däremot kan självskattningen vara en bra utgångspunkt för diskussioner. Dessa självskattningar gör vi i samband med APT, arbetslagstid eller årlagstid och de ska ligga som grund för diskussioner i par eller mindre grupper där varje fråga i självskattningen diskuteras, t.ex. hur har varje enskild person uppfattat frågan och hur har denne arbetat med den

Kartläggning, organisation och struktur

Vi utgår från ett salutogent och normkritiskt perspektiv och granskar skolans verksamhet vad gäller diskrimineringsgrunder såväl gällande skolans fysiska som psykosociala miljö. Skolledningen strävar efter transparens vid beslut och lägger ut all information, planer, kalendarium med mera på lärplattformen V-klass så att den är tillgänglig för all personal. Skolledningen organiserar verksamheten för att underlätta samverkan inom årlagen samt mellan fritidshem och skola. Skoladministratören har tydliga rutiner för nya elever, ny personal och vikarier.

Strukturer för akuta händelser

En karta över de processer som ska träda i gång vid akuta situationer finns i Verktygslådan, Processkarta (Bilaga 2) Här hittar finns även anmälningsblanketter, stödmaterial och en längre beskrivning av kommunens rutiner vid ärenden där elever utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av andra elever eller av personal vid skolan.

Rutiner för när elev kränks eller trakasseras av andra elever

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksam på indikationer av att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar.
- All personal som själv ser eller hör, får information om eller på annat sett misstänker att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa den pågående kränkningen eller trakasseriet.
- Personal som själv ser eller får information om att någon elev utsätts för trakasserier eller kränkningar tar kontakt med elevens klasslärare/mentor som ansvarar för att föra vidare arbete med ärendet.
- Klasslärare informerar kurator. Använd Blankett 1 Anmälan om kränkande behandling, som finns i Vklass. Rektor informerar huvudman. Vårdnadshavare informeras.

2. Utredning och analys

- Klasslärare/mentor genomför en första utredning. Hur många som behöver vidtalas beror på den uppkomna situationen. Denna ska göras på del 2 som finns i Vklass under dokument. Finns även som mall i Verktygslådan, Mall Handlingsplan.
- Samtalen med de inblandade ska ske skyndsamt och enskilt. Eleven som blivit utsatt ska inte utfrågas tillsammans med eleven/eleverna som misstänks ha trakasserat eller kränkt hen.
- Syftet med utredningen är att få in tillräckligt med information för att kunna bedöma vilka åtgärder som behöver sättas in så att kränkningarna och trakasserier upphör.
- Om händelsen kan anses uppklarad och inte kräva vidare åtgärder sparas del 2 i elevakten för att säkerställa att upprepade kränkningar och trakasserier fångas upp och åtgärdas.

3. Handlingsplan

- Om händelsen inte kan anses vara uppklarad och vidare åtgärder krävs görs en handlingsplan i del 3.
- En handlingsplan ska upprättas för både den elev som utsätts och den/de som utsätter.
- Skolan behöver ta ställning till om andra myndigheter ska kontaktas.
- en återkoppling görs till huvudman inom 3 månader på *Anmälan om kränkande behandling del 2 och 3*

Rutiner när elev diskrimineras, trakasseras eller kränks av någon av skolans personal

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksam på indikationer på att en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.
- All personal som ser eller hör en elev utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- Personal som ser, hör eller får information om att någon elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar av en av skolan anställda informerar rektor eller en av rektor utsedd person.
- Rektor informerar genast huvudman på Blankett 1 Anmälan om kränkande behandling.
- Rektor informerar vårdnadshavare.
- Om eleven upplever sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad av rektor skickas Blankett 1 Anmälan om kränkande behandling direkt till huvudman.

2. Utredning och analys

- När en anställd är misstänkt för att diskriminera, trakassera eller kränka en elev är det rektor som ska utreda ärendet. Rektor kan söka stöd av kommunens HR avdelning.

- Om rektor är misstänkt för att diskriminera, trakassera eller kränka en elev är det huvudman som ska utreda ärendet.

3. *Handlingsplan*

- Handlingsplan ska alltid upprättas när elev har utsatts av en av skolans anställda.
- Handlingsplan ska upprättas för såväl den personal (åtgärdsplan) som utsätter samt för den/de elever som utsatts.
- När elever utsatts av en anställd behöver oftast EHT kopplas in i utredningen och upprättande av elevens/elevernas handlingsplan.
- Det ska finnas en kontinuerlig uppföljning av elevens/elevernas situation. I direkt anslutning till händelserna bör uppföljning ske på daglig basis.
- Åtgärderna för den anställda kan variera från stödsamtal till disciplinära åtgärder beroende på allvaret i händelsen. Denna åtgärdsplan ska följas upp kontinuerligt
- Vårdnadshavare (om eleven är under 18 år) samt huvudman ska informeras kontinuerligt.

Utvärdering av handlingsplanen ska ske inom 8 veckor. Huvudmannen informeras skriftligt på Blankett: Anmälan om kränkande behandling Del 2 och 3

Utvärderingar av förra årets *Skolans plan*

Rutiner och strukturer

- Hur har årshjulet fungerat?
Under höstterminen fungerade planen bra, men under vårterminen ändrades skolans förutsättningar på grund av covid-19 pandemin. Skolan fick nya direktiv för verksamheten och behövde lägga resurser på att skapa nya rutiner. Detta gjorde att arbetet kring likabehandling inte skett helt enligt planen för vt-20.
- Har den övergripande Likabehandlingsgruppen fungerat?
Under höstterminen träffades gruppen och arbetade med främjande och förebyggande aktiviteter enligt plan. Årslagsrepresentanterna hade dock olika utgångspunkter och hur de hade förberett arbetet i årlagen skiftade, vilket gjorde att diskussionerna ofta landade i reflektioner kring arbete med diskrimineringsgrunderna på ett fortbildningsplan för lärarna. Under vårterminen hade gruppen inte möjlighet att träffas enligt plan på grund av covid-19 pandemin och nya rutiner för bland annat arbete med elevernas frånvaro, som gjorde att lärarnas arbetstid behövde omprioriteras.
- Har arbetslagen arbetat kontinuerligt med de aktiva åtgärderna (förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter)?
Årlagen har regelbundet tagit stöd av elevhälsan (EHT) genom bland annat elevhälsomötet (EHM) och diskuterat arbetet med förebyggande och främjande insatser i årskurserna. Genomförandet av olika aktiviteter har varierat mellan olika årlag, där en del har arbetat självständigt och andra samarbetat med elevhälsan i olika

insatser. Fritidshemmets arbetslag har fått fortbildning av kurator i lågaffektivt bemötande, hur man identifierar elever som kan må dåligt, hur man arbetar med trots och konflikter med mera. På elevhälsomöten har representanter från fritidshemmet saknats vid diskussioner om förebyggande och främjande arbete kring specifika elevgrupper. Under vårterminen implementerades nya rutiner för kontakt med vårdnadshavare till frånvarande elever. Detta skedde till följd av covid-19, men blev en förebyggande aktivitet för att stävja hög skolfrånvaro och etablera tätare kontakt med hemmen vid frånvaro.

- Har personalen följt skolans rutiner för hantering av kränkningar, trakasserier eller diskriminering?

Ja det har vi. När det gäller antalet kränkingsanmälningar har de ökat i antal från 28 stycken läsåret 18/19 (läsåret 17/18, 42 stycken) till 110 stycken läsåret 19/20. Det är en kraftig ökning, men enkäterna visar inte på en ökning av antal elever som känner sig kränkta i den omfattningen. En viss del av ökningen beror på nya metoder för rapportering där det skrivs en anmälan per inblandad elev och inte som tidigare en anmälan per händelse. En stor del av ökningen beror på att elevhälsan under läsåret regelbundet informerat om vikten av att skriva anmälningar och vad som räknas som kränkning. Kurator har ofta fungerat som bollplank vid dokumentation och i vissa ärenden avlastat lärare och fritidspedagoger i upprättandet av dokumentation för att de ska kunna koncentrera sig enbart på praktisk agerande och kontakter med vårdnadshavare. Vi kan konstatera att 52% av alla kränkningar sker på skolgården, vilket är något vi måste fortsätta att arbeta med.

Resultaten av utvärderingarna har lett till följande åtgärder:

- Likabehandlingsgruppen tas bort och likabehandlingsarbetet kommer ske i årlagen samt i fritidshemmets arbetslag.
- Uppstart med information om likabehandlingsarbetet för all personal vid läsårsstart samt utvärdering vid läsårets slut.
- Systematisk uppföljning av årlagens likabehandlingsarbete och gemensamma avstämningar med hela kollegiet.

Främjande och övergripande aktiviteter

- Har arbetslagen genomfört förra årets främjande aktiviteter? Om nej, varför? om Ja, vad blev resultaten?

Mycket av det som gemensamt bestämdes har genomförts, men inte allt. Det beror till stor del på den extrema situationen som covid-19 inneburit för skolans verksamhet. Noteras kan också att aktiviteter och insatser genomförts, men dokumentationen har brustit i den rådande situationen där tiden behövts till andra arbetsuppgifter i och med nya rutiner i samband med covid-19. Kurator har arbetat tillsammans med lärarna kring elevers oro i det rådande läget och varit i alla klasser under vårterminen och pratat med eleverna om psykisk hälsa.

- Kan vi, utifrån arbetslagens karläggning, se områden som skulle gynnas av skolövergripande åtgärder?
Ja vi kan se att vi behöver fortsätta att arbeta med två av tre områden vi identifierade föregående år: språkbruk och skojbråk. Området ”att inte få vara med” sticker inte ut i kartläggningarna detta läsår, vilket tyder på att satsningen på en fritidspedagog med ansvar för rastverksamheten, rastbod med utökat utbud av redskap samt trivselledare har slagit väl ut.

Arbetslagens främjande aktiviteter utvärderas i *Arbetslagets dokument*.

Detta läsår har arbetslagen inte sammanställt ett dokument på grund av omprioritering av tid i samband med covid-19. Skolan redovisar på grund av detta årlagens löpande dokumentation till huvudman detta år.

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder utvärderas i *Arbetslagets dokument*

Detta läsår har arbetslagen inte sammanställt ett dokument på grund av omprioritering av tid i samband med covid-19. Skolan redovisar på grund av detta årlagens löpande dokumentation till huvudman detta år.

Årets främjande aktiviteter

På Tavestaskolan arbetar vi med vår vision och verksamhetsidé (se tidigare avsnitt) för en kreativ skolmiljö och samverkan mellan lärare och andra yrkesgrupper på och utanför skolan.

Övergripande:

- Representanter för skolan deltar i Dugnaderna och annan kommungemensam fortbildning för kontinuerlig kompetensutveckling.
- Skolan använder sig av kommunens digitala Verktygslådan som stöd i arbetet.
- Skolan använder sig av externa resurser som Nyckeln (Socialtjänsten).
- Skolan har föräldraråd.
- Skolan har elevråd, fritidsråd, miljöråd och matråd.

Kränkningar:

- Elever och lärare upprättar tillsammans gemensamma klassregler i början av läsåret.
- Eleverna har fasta platser i matsalen och i klassrummet.
- System för rastvakter/rastvärdar. Stärka antalet vuxna som är ute på rasterna.
- Organiserad rastverksamhet med rastbod och trivselledare.
- Arbeta med ”nätikett” med elever, personal och även föräldrar för att skapa en större medvetenhet om nätet och dess för- och nackdelar.
- Använda metoder såsom värderingsövningar och forumspel, till exempel vid klassrådsmöten, för att belysa olika värdegrundsfrågor.
- Regelbundet belysa vikten av språkbruk och skojbråk i kränkningssammanhang för eleverna.
- Fortsätta fortbilda fritidspersonal i konflikthantering, bemötande och inkludering.

Kön:

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera fördomar och stereotyper föreställningar om människor baserat på kön som kan förekomma i media eller läromedel.
- Skapa medvetenhet om att genus är något som görs och som därmed är föränderligt genom att t.ex. visa på hur könsroller skiftar historiskt, geografiskt, mellan kulturer och sociala klasser.
- Biblioteket gör medvetna inköp av skönlitteratur, som visar på olika maskuliniteter och feminiteter.
- Analys av kränkingsrapporter och betyg utifrån kön.

Könsuttryck och identitet:

- Könsneutrala toaletter finns.
- Arbeta normkritiskt genom att synliggöra hur normer kring kön och könsuttryck kommer till uttryck på skolan och skapa möjligheter att diskutera, ifrågasätta och förändra dem.
- Det finns flexibla lösningar kring ombyte, duschning etc. inför gymnastikundervisningen.
- Vid prov, enkäter etc. där det krävs att kön ska uppges finns alternativet *annan*.
- Personalen är medveten om att inte slentrianmässigt tilltala elever tjej, pojke som epitet utan använder namn.
- Biblioteket gör medvetna inköp av skönlitteratur, som visar på olika könsuttryck och berättelser om och med transpersoner.

Etnisk tillhörighet:

- Elevernas flerspråkighet används som en resurs i klassrummet.
- Lärare arbetar medvetet mot stereotyper föreställningar om etniska grupper.

Religion och annan trosuppfattning:

- Lärare har kunskap om vilka högtider och traditioner som firas av eleverna (där de vill uppges det) och ser i största möjliga mån till att utflykter, större prov, föräldramöten etc. inte läggs i anslutning till dessa.
- Lärare synliggör och använder elevers kunskaper om och erfarenheter av olika religioner, när eleverna känner sig bekväma med det.
- Skolan anger om maten innehåller fläskkött och tillhandahåller alltid vegetariskt alternativ i matsalen.

Funktionsnedsättning:

- Hjälpmedel finns tillgängliga och presenteras för samtliga elever i klassen.
- Klassrummet möbleras med utgångspunkt i elevers behov av olika inlärningsmiljöer.
- Analysera och diskutera med eleverna fördomar och stereotyper föreställningar om människor med olika funktionsnedsättningar som kan förekomma i media/läromedel.
- Innehållsförteckning finns tillgänglig i matsalen med information om maten innehåller laktos, gluten, ägg eller soja.
- Tillgång till alternativ kost för allergiker eller elever som har behov av matstöd finns i matsalen.
- Fortbildning av fritidspersonal kring neuropsykiatriska diagnoser, psykisk ohälsa och bemötande.

Sexuell läggning:

- HBTQ frågor integreras i undervisningen t.ex. genom att vi lyfter viktiga reformer kopplade till HBTQ i SO undervisningen.
- Biblioteket gör medvetna inköp av skönlitteratur, som visar på olika sexuella läggningar och berättelser om och med HBTQ-personer.
- Medvetenhet om språkets betydelse och till exempel inte utgå från att människor har en viss sexualitet.
- Homo-bi och heterosexualitet behandlas på ett likvärdigt sätt inom ramen för sex och samlevnads-undervisningen.

Ålder:

- Lärare är medvetna om språkbruk och använder inte ord som har en negativ klang relaterat till ålder som t.ex. småbarn, bebis, fjortis
- Synliggöra att en grupp personer med samma ålder kan ha olika intressen, erfarenheter och kunskaper.
- Arbeta för att barnets perspektiv i frågor som rör deras liv beaktas för alla åldrar.

Sexuella trakasserier:

- Lärare lyfter vikten av att respektera människors kroppsliga integritet.
- Könshierarkier och stereotypa uppfattningar av kön synliggörs och diskuteras utifrån elevernas ålder och kursplaner.
- Stärk elevernas förmåga att värna sin kroppsliga integritet gentemot vuxna och andra elever och stärk deras självkännetid genom t.ex. åldersanpassad sexualkunskap.
- Vi använder materialet Stopp min kropp från Rädda barnen för de lägre årskurserna.

Heder:

- Skolan använder Origo och det stöd som finns där.
- Skolans personal har kunskap om risker och varningstecken relaterade till hedersproblematik.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan ni ta kontakt med

Rektor: Mattias Aho

Biträdande rektor: Peter Boström

Kurator: Madeleine Fridlund

Skolsköterska: Christina Koernig

Om ni upplever att skolan inte gör vad de enligt lag är ålagda att göra kan ni ta kontakt med Verksamhetschefen för grundskolan: Jenny Stanser: jenny.stanser@sodertalje.se

Om ni inte heller här får det stöd ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till

BEO (barn- och elevombudet). <https://beo.skolinspektionen.se>

DO (diskrimineringsombudet) <http://www.do.se/att-anmala>

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld.

Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinsatser

Kommunens socialtjänst för barn och ungdom Tel 08-523 038 08

Lärare kan vända sig till kommunens socialtjänst för rådgivning om man ska göra en anmälan när man misstänker att ett barn far illa.

Föräldrar kan själva vända sig till socialtjänsten för att få stöd i sitt föräldraskap, om man är orolig för sitt barns beteende eller om det finns oro för att barnet använder alkohol eller droger. Socialtjänsten gör en utredning för att bedöma barnets behov och om det behövs insatser till föräldrarna och/eller barnet. Socialtjänstens personal har tystnadsplikt och det kostar inget att gå till socialtjänsten. Om en ungdom under 18 år själv kontakter socialtjänsten

måste dock vårdnadshavare informeras.

www.sodertalje.se

Barnens hjälptelefon (Bris) 116 111

Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.

www.bris.se

Rädda Barnens föräldratelefon 020-786 786

Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.

www.rb.se

Bilaga 1

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Att någon biologiskt och juridiskt definieras som kvinna eller man. Diskriminerings-grunden *kön* kan kopplas till formuleringar i samtliga läroplaner om jämställdhet mellan kvinnor och män, kravet på att skolan aktivt ska främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter, samt att skolan har ett ansvar att motverka traditionella könsmonster (Lgr 11, Lgr 11grundsär). Eller ... att skolan aktivt ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter och att eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt (Lgy 11, Lgy 13 gymnasiesär)

Könsidentitet eller uttryck

Begreppet kön består av flera olika delar. Biologiskt kön och juridiskt kön skyddas av diskrimineringsgrunden *kön*. I begreppet kön ingår även *köns-identitet och könsuttryck*: *Könsidentitet* är en persons självupplevda kön, det vill säga det kön du känner dig som (kvinna, intergender, icke-binär, man, transperson osv.). Könsidentiteten behöver inte samstämma med det juridiska eller biologiska könet. *Könsuttryck* beskriver hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst etc. Skyddet som diskrimineringsgrunden ger är viktigt för personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som ibland eller hela tiden skiljer sig från könsnormerna. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning.

Etnisk tillhörighet

Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller likande förhållanden. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En person som bor i Sverige kan identifiera sig både som svensk och t.ex. kurd, syrian eller amerikan. Varje person har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet/tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Religiösa åskådningar som t.ex. Kristendom, Islam och Hinduism. Annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med religiös åskådning som t.ex. ateism. Religionsfriheten är skyddat i både internationella konventioner och i svensk lag. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara icke-konfessionell. En person behöver inte vara troende för att utsättas för diskriminering utifrån religion, det räcker att någon antar att hen är t.ex. kristen eller muslim och agerar utifrån det.

Funktionsnedsättning

Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningar som t.ex. allergier, ADHD, dyslexi, hörsel- eller synsnesättning beskriver inte ett statiskt tillstånd, utan personens funktionsförmåga varierar beroende på situationen och den omgivande miljön. Funktionshinder är de hinder som finns i omgivningen och som gör det svårt för personer med funktionsnedsättning att fungera optimalt. Skolan är

ansvarig för att såväl undervisning som fysiska platser är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

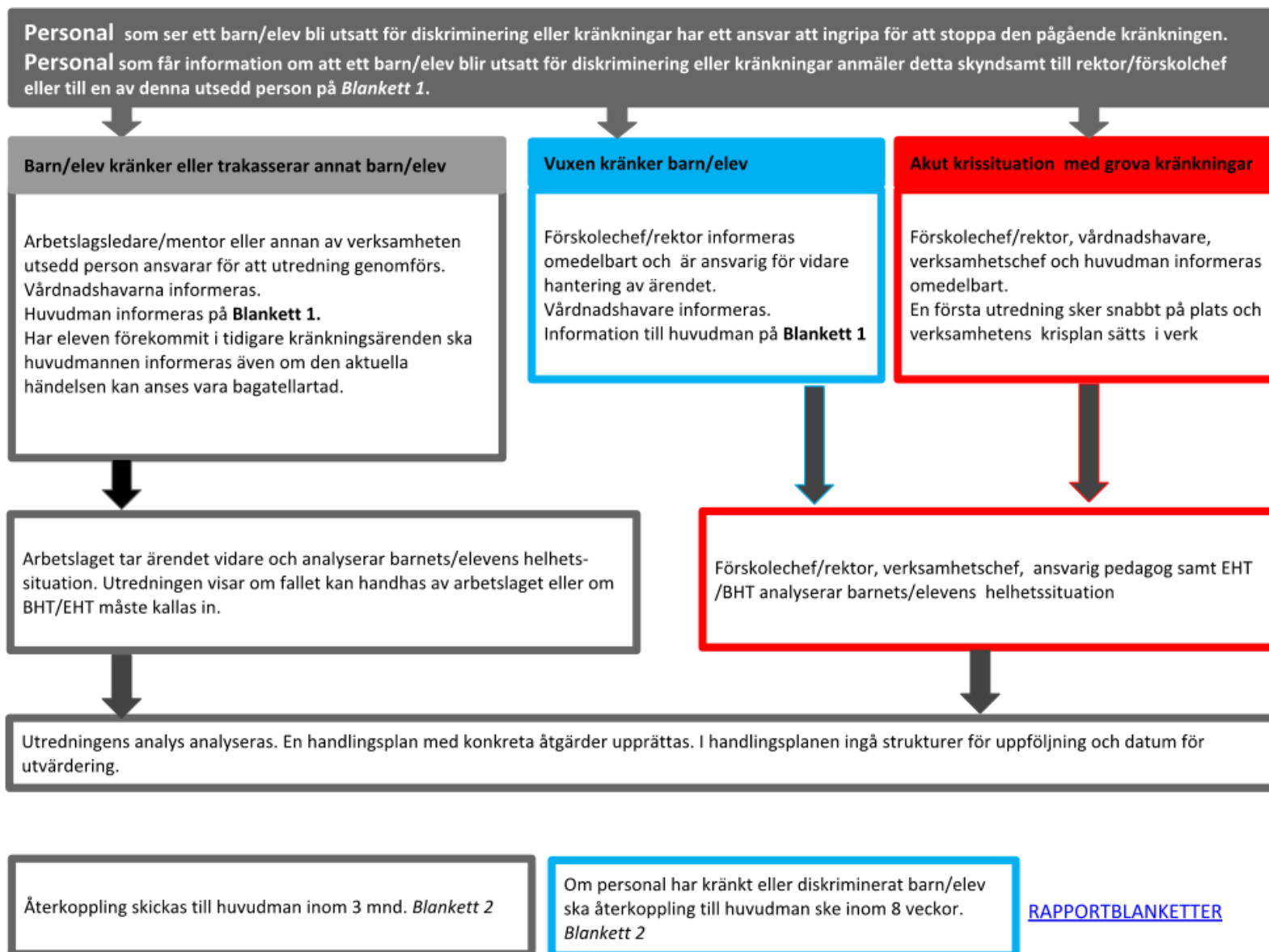
Sexuell läggning

Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell. Det handlar om vem personen blir förälskad eller attraherad av. Diskrimineringsgrunden skyddar även mot diskriminering eller trakasserier som rör anhörigas sexuella läggning.

Ålder

Hur många år du är. Diskrimineringsgrunden gäller alla åldrar. Oftast är det yngre och äldre som diskrimineras

Bilaga 2

Bilaga 3

Årshjul för arbetet med *årlagets dokument* och *skolans plan* mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Månad	Övergripande/EHT	Årlaget	Elever
Augusti	<p>v32 All personal introduceras till och går igenom <i>Skolans plan</i> under uppstartsdagarna. Fokus på strukturer och rutiner.</p> <p>Skolans Plan presenteras på föräldramöten, Lärplattformen och på skolans hemsida.</p>	<p>v35 Genomgång av årlagets dokument samt främjande aktiviteter.</p> <p>Aktiviteter och åtgärder schemaläggs i mallar för det kontinuerliga arbetet.</p>	<p>v33 Lärare och elever går i genom <i>Skolans plan</i> inklusive begrepp och rutiner som kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Samt hur elever gör om de själva blir utsatta eller vet någon som blir det.</p> <p>Eleverna tillsammans med lärare upprättar trivselregler.</p>
September	<p>Trygghetsenkät genomförs i alla åldersgrupper.</p> <p>Se till att processen kring enkäten är igång.</p>	<p>v36 Genomgång och diskussion kring läsårets arbete med <i>Skolans plan</i>, Årlagets dokument och <i>Skolans trivselenkät</i>.</p> <p>v37 Arbete med förebyggande åtgärder och främjande arbete i respektive årlag/arbetslag.</p> <p>v38 Förbereder eleverna inför enkäten.</p> <p>v39 Genomför enkäten</p>	<p>v38 Samtal kring diskrimineringsgrunderna med eleverna, gå igenom frågorna på trygghetsenkäten, förklara begrepp.</p> <p>v39 Besvara enkäten</p>

Oktober	<p>v40 Sammanställning av enkätresultat. Genomgång och diskussion av enkäten i EHT.</p> <p>v41 Presentation av enkätresultatet för alla årlag.</p>	<p>v43 Analys av trygghetsenkäten i respektive årlag och ifyllnad av dokumentet förebyggande åtgärder.</p>	<p>v42 Eleverna diskuterar trygghetsenkätens resultat med syfte att komma fram till förslag på konkreta åtgärder som kommer ingå i årlagets förebyggande arbete.</p>
November	<p>v47 EHT går igenom årlagens förebyggande och främjande arbete.</p>		<p>v45 Årlaget återkopplar analysen och åtgärder av trygghetsenkäten till eleverna.</p>
December	<p>v51 EHT följer upp årlagens främjande och förebyggande arbete.</p>	<p>v50 Årlaget följer upp och utvärderar sitt arbete kring det främjande samt förebyggande arbete</p>	
Januari		<p>v2 Genomgång av terminsplanering för främjande och förebyggande arbete.</p>	<p>v3 Påminnelse om de överenskommelser som gjorts under hösten baserat på de förebyggande åtgärderna.</p>
Februari	<p>Trygghetsenkät genomförs i alla åldersgrupper.</p> <p>v4 Ser till att processen kring enkäten är igång.</p> <p>v9 Sammanställning resultat och genomgång och av enkäten med EHT.</p>	<p>v5 Genomgång och diskussion kring Skolans trivselenkät.</p> <p>v6 Förbereder eleverna inför enkäten.</p> <p>v7 Genomför enkäten</p>	<p>v6 Samtal kring diskrimineringsgrunderna med eleverna, gå igenom frågorna på trygghetsenkäten, förklara begrepp.</p> <p>v7 Besvara enkäten</p>

Mars	v10 Presentation av enkätresultatet för alla årlag.	v12 Analys av trygghetsenkäten i respektive årslag och ifyllnad av dokumentet förebyggande åtgärder.	v11 Eleverna diskuterar trygghetsenkätens resultat med syfte att komma fram till förslag på konkreta åtgärder som kommer ingå i årlagets förebyggande arbete. v13 Årlaget återkopplar analysen och åtgärder av trygghetsenkäten till eleverna.
April			
Maj		v21 Årlaget läser genom <i>Skolans plan</i> för att eventuellt lägga till eller omformulera främjande aktiviteter och ge förslag på förbättringar av skolgemensamma strukturer och rutiner. Årlagets dokument skall vara klart.	v20 Utvärderingar med eleverna av det förebyggande arbetet.
Juni	v22 EHT går igenom Årlagets dokument. EHT sammanställer Årlagens dokument och skolans främjande arbete. Reviderar Skolans plan inför nästa läsår		